

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Květoslavy Paloncyové a soudců JUDr. Ivana Slivky a JUDr. Renáty Zimové ve věci žalobkyně M. N. nar. bytem zastoupené Mgr. Ing. Danielem Tabachem, advokátem v Praze 4, Novodvorská 405/123, proti žalované České republice – Ministerstvu spravedlnosti se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o 130 000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. června 2015, č.j. 22 C 120/2013 – 118,

t a k t o :

I Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I a II **p o t v r z u j e**, ve výroku o nákladech řízení (III) se m ě n í tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na nákladech řízení 62 210 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Ing. Daniela Tabacha.

II Žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

V záhlaví označeném rozsudku soud I. stupně uložil žalované zaplatit žalobkyni 10 000 Kč s úroky z prodlení ve výši 7,05 % ročně za dobu od 17.4.2013 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrokem I), zamítl žalobu o zaplacení 120 000 Kč s úroky z prodlení (výrokem II) a žalované uložil zaplatit žalobkyni na nákladech řízení 44 605 Kč k rukám zástupce žalobkyně do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrokem III). Podle odůvodnění se žalobkyně domáhala proti žalované zaplacení částky 130 000 Kč s příslušenstvím jako přiměřeného zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání. Uvedla, že na základě příkazu k domovní prohlídce Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 14.9.2012 a příkazu k domovní prohlídce jiných prostor a pozemků z téhož dne byla provedena dne

16.9.2012 domovní prohlídka bytu a jiných prostor, které měla žalobkyně v nájmu. Téhož dne byla žalobkyně zadržena, dne 17.9.2012 jí bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání pro zločin podílnictví podle § 214 odst. 1 písm. a/ odst. 3 písm. b/ trestního zákoníku, kterého se měla dopustit tím, že [redacted] pocházející ze zvláště závažného zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku, kterého se dopustil obviněný stíhaný M [redacted] M [redacted]. Na základě stížnosti ustanoveného obhájce bylo usnesení policie ze dne 17.9.2012 zrušeno usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9 ze dne 10.10.2012 s návrhem na odložení věci. Žalobkyně tak byla nezákonně trestně stíhána s hrozbou trestu odnětí svobody až na 8 let, byla nucena se podrobit domovní prohlídce svého bytu a jiných prostor, byla zadržena, odvezena na policejní stanici, kde byla umístěna v cele předběžného zadržení a byla tak omezena na svobodě po dobu asi osmnácti hodin. Prohlídka v ní zanechala hluboké psychické problémy, trestní stíhání trvalo necelý měsíc, přesto zasáhlo do osobnostní sféry žalobkyně, zasaženo bylo soukromí a osobní život, čest, dobrá pověst, lidská důstojnost, právo pobytu a pohybu, i profesní sféra. Žalobkyně byla policií přinucena spolupracovat, bylo jí vyhrožováno vazbou.

Žalovaná sice uznala nárok žalobkyně co do titulu, učinila nesporným a konstatovala zásah do ústavně garantovaných práv a svobod žalobkyně, nepovažovala však za prokázané, že policejní orgán jednal žalobkyni popisovaným způsobem a že toto jednání bylo způsobilé vyvolat žalobkyni tvrzenou újmu. Podle žalované nepostupovala žalobkyně při koupi [redacted] s péčí řádného hospodáře.

Soud I. stupně po provedeném dokazování shledal žalobu jen částečně opodstatněnou. Po zhodnocení dokazování postupem podle ust. § 132 občanského soudního řádu (dál jen o.s.ř.) soud I. stupně zjistil, že trestní stíhání žalobkyně probíhalo od 16.9.2012 do 10.10.2012, tedy 26 dní. Po uvedené dobu byla žalobkyně ohrožena sice teoreticky trestní sazbou s horní hranicí šesti let, ovšem vzhledem k dosavadní bezúhonnosti žalobkyni reálně takový trest nehrozil. Pokud jde o zásah do osobnostních práv žalobkyně, největším zásahem bylo omezení osobní svobody po dobu 18 hodin a domovní prohlídka. Skutečnosti žalobkyni tvrzené o vulgárním chování policistů či jiných jejich prohřešcích nebyly v řízení prokázány, pokud jde o vulgární chování, byly dokonce vyvrácené DVD s částí domovní prohlídky. Jediným prohřeškem zasahujících policistů bylo to, že neuskutečnili zápis o délce použití prostředku pro zamezení prostorové orientace, což není okolnost způsobilá přivodit žalobkyni nemajetkovou újmu. Žalobkyně byla již v minulosti konfrontována s trestní minulostí svého přítele M [redacted] M [redacted] [redacted] u sebe skutečně přechovávala a policistům jej dobrovolně ani po výzvě nevydala. Žalobkyně též neprokázala příčinnou souvislost mezi trestním stíháním a zhoršením jejího psychického stavu, když psychiatrické vyšetření vyhledala již [redacted] dříve. S trestní minulostí svého přítele byla obeznámena, důvod odstěhování z bytu shledává soud spíše v rozchodu s přítelem, nikoliv v traumatu z policejního zásahu. S poukazem na zjištěný skutkový základ odkázal soud I. stupně na ust. § 1, § 5, § 13, § 26 a § 31a zák. č. 82/1998 Sb. v účinném znění, přičemž akcentoval kritéria odškodnění nemajetkové újmy v obdobných případech. Jde o povahu trestní věci, zejména její závažnost, o délku trestního stíhání a jde o následky trestního stíhání v osobnostní sféře poškozené osoby. Rovněž je třeba přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Pokud jde o samotnou existenci nemajetkové újmy, již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, což presumuje vznik nemajetkové újmy. V rovině souzené věci byla žalobkyně trestně stíhána po velmi krátkou dobu a věc byla odložena ještě ve stadiu vyšetřování. Informace o trestním stíhání šířila žalobkyně mezi svými přáteli sama, přátelé ji pouze utěšovali, nikdo se k ní

neotočil zády. Trestní stíhání nemělo žádný vliv na osobní, rodinný, pracovní, kulturní či společenský život žalobkyně. Jediným skutečným traumatizujícím zážitkem tak byla domovní prohlídka, která byla provedena korektně a zadržení, u něhož též nebyla shledána nezákonnost. Při stanovení formy a výše zadostiučinění dále soud I. stupně přihlédl k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo, když žalobkyně se dopustila jednání, pro které byla následně stíhána, avšak u něhož nebylo posléze shledáno naplnění skutkové podstaty trestného činu. Tato okolnost výrazně snižuje náhradu za způsobenou újmu. Soud I. stupně tak došel k závěru, že okolnosti věci, zejména ohled na omezení osobní svobody žalobkyně a zásah do soukromí, vylučují, aby dostačující satisfakci z titulu odpovědnosti žalované za nezákonné rozhodnutí bylo pouhé konstatování porušení práva žalobkyně, je třeba přistoupit k peněžité satisfakci. Vzhledem k povaze trestní věci, délce trestního řízení, absencí viditelných následků v osobnostní sféře žalobkyně, je třeba finanční satisfakci poskytnout spíše v rovině symbolické, v souzené věci ve výši 10 000 Kč. Proto soud I. stupně žalobě v tomto rozsahu vyhověl, ve zbytku žalobu zamítl. O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně podle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., přiznal je za 6 úkonů právní služby po 3 100 Kč, šestkrát za režijní paušál po 300 Kč, přiznal i cestovné ve výši 15 005 Kč a náhradu za promeškaný čas ve výši 9 200 Kč.

Žalobkyně napadla rozsudek odvoláním do výroku žalobu zamítajícího a do výroku o nákladech řízení s návrhem, aby odvolací soud změnou rozsudku přisoudil žalobkyni dalších 120 000 Kč s příslušenstvím a aby jí na nákladech řízení přisoudil 94 205 Kč. Odvolatelka namítala, že soud I. stupně došel na základě provedeného dokazování k nesprávným závěrům skutkovým i právním. Zopakovala své tvrzení ze žaloby o vzniku nemajetkové újmy, namítala, že prokázala újmu v osobnostní sféře, zejména stranění se veřejnému a společenskému životu, jakož i vlastní rodině, oponovala závěru o své nevěrohodnosti. Soud I. stupně nečinil správný závěr, pokud dovodil, že nebylo prokázáno pochybení policistů při domovní prohlídce, jak totiž vyplývá z vyrozumění z 1.8.2013, kde je konstatováno vícero porušení, byť se k nim dotčení policisté nehlásili; vypovídali tak, aby z toho neměli kázeňský postih. Jinak videozáznam z domovní prohlídky je jen částečný, podstatná část nebyla soudu předložena. Zásah do práv žalobkyně byl prokázán přinejmenším výpovědí svědkyně E. B. Žalobkyně dále namítá, že se nedopustila žádného protiprávního jednání, jak dovozuje soud I. stupně. Nesprávně bylo konečně rozhodnuto i o nákladech řízení. Soud I. stupně přiznal žalobkyni náklady za 6 úkonů právní služby, ačkoliv takových úkonů bylo deset, které žalobkyně konkrétně uvádí (srov. str. 4 odvolání). Hodnota jednoho úkonu činí 6 700 Kč, k nákladům náleží také cestovné ve výši 6 628 Kč a ve výši 8 377 Kč a taktéž náhrada za promeškaný čas ve výši 9 200 Kč, celkem mělo být žalobkyni přiznáno 94 205 Kč.

Žalovaná napadla rozsudek ve výroku žalobě vyhovujícím s návrhem, aby odvolací soud změnou rozsudku žalobu zamítl. Odvolatelka namítala, že soud I. stupně došel k nesprávnému právnímu posouzení věci, jestliže žalobě byť částečně vyhověl. V souzené věci je poskytnuté zadostiučinění formou konstatování porušení práva v neprospěch žalobkyně dostačující. Trestní stíhání neskončilo meritorním rozhodnutím, nýbrž odložením věci, přesto žalovaná neexistenci odpovědnostního titulu nenamítala. Problematickou ve vztahu k přiznanému zadostiučinění je zejména délka trestního řízení (26 dnů), takto krátká doba nemůže odůvodňovat přiznání jakékoliv finanční satisfakce. Soud přiznání odůvodňuje provedením domovní prohlídky a osmnáctihodinovým zadržením žalobkyně v CPZ, ačkoliv sama žalobkyně se o pobytu v CPZ zmiňovala jen okrajově. Nebyl prokázán jakýkoliv negativní vliv trestního stíhání na žalobkyni, psychiatrickou léčbu podstoupila žalobkyně před trestním stíháním. Podle žalované ani zákonně provedená prohlídka ani pobyt v CPZ

nemohou v daném případě odůvodnit přiznání satisfakce v penězích. Nejvýše by přicházelo v úvahu 500 Kč až 1 000 Kč za den zbavení svobody.

Žalobkyně vyvracela vývody odvolání a navrhla potvrzení rozsudku.

Odvolací soud po zjištění, že obě zákonnými důvody podložená odvolání účastnic byla podána včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), projednal odvolání za souhlasu a presumovaného souhlasu účastnic bez nařízení jednání (§ 214 odst. 3 o.s.ř.), načež neshledal odvolání žalobkyně ani odvolání žalované ve věci samé důvodným. Soud I. stupně z náležitě zjištěného skutkového základu vyvodil odpovídající závěry právní, které promítl do výroků i odůvodnění rozsudku. Odvolací soud na ně odkazuje a jen s ohledem na výslovné odvolací výtky připojuje několik poznámek.

Soud I. stupně podle přesvědčení odvolacího soudu především správně uzavřel, že žalovaná v poměrech souzené věci odpovídá žalobkyni za nemajetkovou újmu, která žalobkyni vznikla nezákonným rozhodnutím o zahájení trestního stíhání, ježto věc byla ještě ve stadiu vyšetřování odložena. Ostatně ani žalovaná se tomuto závěru, který nepochybně vyplývá z provedeného dokazování, nebrání, její výtka vůči žalobě spočívá v tvrzení, že k satisfakci žalobkyně postačuje konstatování porušení práva žalobkyně. Oproti tomu žalobkyně prosazuje podstatné zvýšení peněžní satisfakce, kterou považuje za nedostatečnou. Odvolací soud se nedokáže ztotožnit s odvolací argumentací účastnic, protože rozsudek ve věci samé považuje za správný. Soud I. stupně došel k závěru, že k satisfakci žalobkyně postačí částka 10 000 Kč, své závěry v tomto smyslu rozvedl a vysvětlil v odůvodnění rozsudku, v němž se vypořádal s jednotlivými podstatnými hledisky rozhodování. Neuniklo mu, že i když trestní stíhání žalobkyně trvalo jen velmi krátce, v jeho rámci došlo k realizaci domovní prohlídky a žalobkyně byla po dobu 18 hodin omezena na osobní svobodě, přičemž už samotná existence trestního stíhání představuje podstatný zásah do poměrů stíhané osoby. Také odvolací soud se domnívá, že těmto zjištěným okolnostem odpovídá povinnost žalované k peněžité satisfakci; pouhé konstatování porušení práva žalobkyně by k zadostiučinění vzniklé újmy nepostačovalo. Pokud pak soud I. stupně z jím uvedených důvodů přisoudil žalobkyni jako peněžitou satisfakci částku ve výši 10 000 Kč (s příslušenstvím), přesně stanovil výši přiměřeného peněžitého zadostiučinění tak, jak odpovídá zjištěným poměrům souzené věci. Újma žalobkyně byla újmou nepatrnou, v řízení byla prokázána jen méně podstatná pochybení policistů při domovní prohlídce, tvrzení žalobkyně o značné míře intenzity zásahu do osobnostní sféry žalobkyně nebylo v řízení prokázáno. Soud I. stupně se správně vypořádal s mírou věrohodnosti žalobkyně a svědků jí podporujících, nepřehlédl, že žalobkyni byla známa minulost jejího přítele M. [redacted] a že již v minulosti s ní byla konfrontována. Psychické problémy žalobkyně našly odraz v návštěvě psychiatra v období, kdy již bylo trestní stíhání žalobkyně skoro dva měsíce ukončené, v předchozí době absolvovala žalobkyně léčbu u [redacted] tedy souvislost s trestním stíháním žalobkyně nebyla prokázána. Žalobkyně v odvolání prosazuje jiný způsob hodnocení provedených důkazů, k němuž však není důvod, protože soud I. stupně hodnotil důkazy nejen samy o sobě, ale též v jejich vzájemné souvislosti, přičemž postupoval způsobem logickým a vnitřně skloubeným. Pokud tudíž soud I. stupně přiznal žalobkyni jako peněžitou kompenzaci vzniklé nemajetkové újmy částku ve výši 10 000 Kč a ve zbylé části žalobu zamítl, přesně postihl poměry souzené věci, takže odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve věci samé podle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

Změny (§ 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) doznal výrok o náhradě nákladů řízení. Soud I. stupně správně mínil podle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. přiznat žalobkyni plnou náhradu nákladů

řízení, nesprávně však identifikoval jednotlivé úkony právní služby. Těch je nikoliv 6, nýbrž 10 (srovnej jejich specifikaci v odvolání žalobkyně), k nim pak náleží 10 krát režijní paušál po 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), přičemž hodnotu jednoho úkonu je zapotřebí určit dle ust. § 9 odst. 4 písm. a/ a ust. § 7 b. 5. vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. na částku 3 100 Kč. Žalobkyni dále náleží dle předložených dokladů cestovné ve výši 6 628 Kč, dále cestovné ve výši 8 377 Kč a konečně také náhrada za promeškaný čas ve výši 9 200 Kč. Celkově žalovaná zaplatí žalobkyni na nákladech řízení 62210 Kč, učiní tak v prodloužené patnáctidenní lhůtě k plnění a náklady zaplatí na zákonné platební místo (§ 149 odst. 1 o.s.ř.).

P o u č e n í : Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky u soudu, který rozhodoval v prvním stupni. Přípustnost dovolání podle § 237 až § 238a o.s.ř. je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

V Praze dne 29. února 2016

JUDr. Květoslava Paloncová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Rejentová